

ORDIN Nr. 60

din 07 februarie 2014
Chișinău

Cu privire la punerea în aplicare a Regulamentului privind comunicarea între instituțiile de învățământ și mass-media în cazurile care se referă la copii

În conformitate cu Hotărârea Colegiului Ministerului Educației nr. 1-5 din 31 ianuarie 2014, Ministrul Educației emite următorul

ORDIN:

1. Se pune în aplicare, la data semnării prezentului ordin, a Hotărârii Colegiului Ministerului Educației 1-5 din 31 ianuarie 2014 cu privire la aprobarea Regulamentului privind comunicarea între instituțiile de învățământ și mass-media în cazurile care se referă la copii, conform anexei.
2. Secția juridică (dna Rodica Josanu), în comun cu Serviciul comunicare și relații cu publicul (dna Violina Lavric), va monitoriza implementarea prevederilor Regulamentului menționat la pct. 1.

Ministru,

Maia Sandu

Regulament privind comunicarea între instituțiile de învățămînt și mass-media în cazurile care se referă la copii

**Capitolul I.
Dispoziții generale**

1. Prezentul regulament se adresează personalului didactic și de conducere din instituțiile de învățămînt și prezintă modul în care acesta urmează să comunice cu reprezentanții mass-media în cazurile care se referă direct sau indirect la copii.

2. Regulamentul se bazează pe Convenția Organizației Națiunilor Unite cu privire la drepturile copilului, Recomandarea 874 (1979) a Adunării Parlamentare a Consiliului Europei pentru o Cartă Europeană privind Drepturile Copilului, Constituția Republicii Moldova, Legea nr. 140 din 14.06.2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți, Legea nr. 30 din 07.03.2013 cu privire la protecția copiilor împotriva impactului negativ al informației, Legea nr. 982 din 11.05.2000 privind accesul la informație, Legea nr. 133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal, Codul deontologic al jurnalistului din Republica Moldova, Ordinul nr. 858 din 23 august 2013 al Ministrului Educației cu privire la Metodologia de aplicare a procedurii de organizare instituțională și de intervenție a lucrătorilor instituțiilor de învățămînt în cazurile de abuz, neglijare, exploatare, trafic al copilului.

3. Regulamentul se referă la situațiile/cazurile cînd:

- reprezentanții mass-media solicită permisiunea personalului de conducere a instituțiilor de învățămînt pentru a filma, a face înregistrări audio sau a fotografia copii, în particular - victime sau autori ai diferitor forme de abuz și violență, copii care trăiesc cu HIV/SIDA, copii în conflict cu legea, copii de etnie romă, copii din familii defavorizate, copii care au comis tentative de suicid, alte situații/cazuri cu conotație negativă care vizează copiii;
- reprezentanții mass-media solicită oral sau în scris (prin demers oficial), informații referitoare la copii;
- reprezentanții mass-media solicită reacții referitor la cazuri/situații cu implicarea copiilor, care s-au produs în instituțiile de învățămînt sau în afara acestora (în familie sau în localitate).

4. Regulamentul își propune să asigure:

- respectarea drepturilor copilului și interesului superior al acestuia;
- protecția datelor cu caracter personal;
- accesul la informație;

- informarea corectă a opiniei publice vizavi de situațiile/cazurile cu conotație negativă cu implicarea copiilor, care au loc în instituțiile de învățământ;
- protecția copiilor de revictimizare, stigmatizare și discriminare;
- minimizarea impactului negativ al informației asupra copiilor.

5. În sensul prezentului Regulament, se definesc următoarele noțiuni și termeni:

interesul superior al copilului – asigurarea condițiilor adecvate pentru creșterea și dezvoltarea armonioasă a copilului, ținând cont de particularitățile individuale ale personalității lui și de situația concretă în care acesta se află.

situații cu conotație negativă:

- accidente;
- infracțiuni;
- abuzul sexual;
- cazurile de violență fizică sau psihică;
- neglijare severă;
- disputele familiale;
- suicidul și tentativele de suicid;
- consumul de droguri;
- abuzul de alcool;
- infectarea cu HIV/SIDA;
- alte situații/cazuri care pot afecta în mod negativ sănătatea fizică/psihică și bunăstarea copiilor.

6. Identitatea copilului trebuie protejată în toate situațiile cu conotație negativă descrise în punctul 5 al prezentului Regulament, în particular când:

- copiii sînt victime ale abuzului sau exploatării sexuale;
- copiii au săvârșit un abuz sexual sau un act de violență fizică;
- copiii au fost victime ale traficului de persoane;
- copiii au săvârșit o tentativă de suicid sau au decedat în urma unei tentative de suicid;
- copiii sau părinții acestora sînt infectați cu HIV/SIDA;
- copiii sau părinții acestora sînt în conflict cu legea;
- copiii sînt implicați în alte cazuri/situații cu conotație negativă.

Capitolul II.

Principii generale de comunicare a informațiilor ce se referă la copii

7. Reieșind din prevederile convențiilor internaționale și ale legislației naționale referitoare la drepturile copilului, fiecare copil beneficiază de protecție fără nici o discriminare, indiferent de vîrstă, religie, sex, apartenență etnică, statut social etc. Instituțiile de învățământ, asigură respectarea drepturilor copilului și garantează un tratament non-traumatizant și non-discriminatoriu al acestuia.

8. Comunicarea cu mass-media se va baza pe următoarele principii:

- respectarea interesului superior al copilului;
- confidențialitatea datelor cu caracter personal;
- transparența activității instituțiilor publice;

- respectarea normelor legale, etice și morale, potrivit cărora adulții au obligația de a proteja copilul în orice situație;
- responsabilitatea jurnaliștilor pentru respectarea eticii profesionale;
- toleranță și nediscriminare;
- alte principii care asigură promovarea valorilor general-umane.

Capitolul III. **Gestionarea solicitărilor de informație**

9. Administrațiile instituțiilor de învățământ trebuie să permită reprezentanților mass-media să își îndeplinească rolul de informare a opiniei publice. Cadrelor didactice le revine obligația ca, în cadrul comunicării cu mass-media, să nu admită revictimizarea, stigmatizarea sau discriminarea sub orice formă a copiilor.

10. În timpul comunicării cu mass-media, cadrele didactice și cele de conducere se vor abține de la reacții de tipul „*nu comentăm*”. În cazul în care administrația instituției de învățământ nu cunoaște situația descrisă de jurnaliști, se va solicita o perioadă rezonabilă de timp pentru documentare.

11. În comunicarea cu mass-media, vor fi folosite mesaje scurte și clare. În comunicarea cu reprezentanții mass-media, se utilizează următoarele mesaje-cheie:

- ✓ „Școala este un mediu fără violență”;
- ✓ „În școala noastră drepturile copilului sînt lege”;
- ✓ „În toate acțiunile noastre ne bazăm pe interesul superior al copilului”;
- ✓ „Intervenim prompt în toate cazurile de abuz sau violență asupra copilului produse în instituția de învățământ, în comunitate sau familie”;
- ✓ „Nu există niciun argument care ar justifica violența”;
- ✓ „Orice caz de violență asupra copilului este preocuparea întregii comunități, inclusiv a școlii”;
- ✓ „În prevenirea și combaterea cazurilor de violență și abuz colaborăm cu familia”;
- ✓ „În toate instituțiile de învățământ funcționează mecanisme de prevenire și combatere a violenței”;
- ✓ „Cazurile grave de violență sînt examinate și soluționate în comun cu echipa de specialiști din localitatea noastră (asistenta socială, medicul, polițistul)”;
- ✓ „Orice colaborator al instituției de învățământ care deține informație despre un act de abuz, neglijare, exploatare, trafic este obligat să intervină pentru a-l stopa sau să solicite ajutor în cazul în care nu poate interveni de sine stătător”;
- ✓ Alte mesaje.

12. În procesul de comunicare cu reprezentanții mass-media cadrele didactice nu vor intra în polemică, vor da dovadă de tact.

13. Toate solicitările de informații din partea reprezentanților mass-media vor fi tratate cu corectitudine și operativitate, în special în cazurile grave de violență.

14. În cazul solicitărilor de informații care parvin în scris, în bază de demers oficial, personalul de conducere al instituției de învățământ va oferi un răspuns în timp cât mai scurt posibil, dar nu mai târziu de 15 zile lucrătoare.

15. Reprezentanții mass-media vor putea fotografia și realiza înregistrări audio și video cu copiii și cadrele didactice în instituția de învățămînt doar după o coordonare prealabilă cu personalul de conducere al instituției de învățămînt.

16. La solicitarea reprezentanților mass-media, directorul instituției de învățămînt și personalul didactic vor confirma sau infirma, după caz, existența unor situații cu conotație negativă în care sînt implicați copii, fără a oferi date cu caracter personal sau detalii care ar putea conduce la identificarea copiilor.

17. La interviurile cu copiii asistă un adult (diriginte, psiholog școlar, director adjunct pentru educație, altă persoană de încredere).

Capitolul IV.

Particularități specifice de comunicare a informațiilor referitoare la copii în situații cu conotație negativă

18. Numele, prenumele sau inițialele copilului și ale părinților, numele localității în care aceștia se află și alte informații care pot duce la identificarea unui copil aflat în situație cu conotație negativă nu vor fi divulgate nici în comunicările oficiale și nici în discuțiile neoficiale cu reprezentanții mass-media, pentru a nu expune copilul la discriminare, stigmatizare sau revictimizare.

19. Refuzul de a prezenta datele cu caracter personal ale copiilor menționați în punctul 5 al prezentului regulament se va baza pe respectarea dreptului la viață privată a copilului și interesului superior al acestuia, prevederile Legii cu privire la protecția copiilor împotriva impactului negativ al informației, Codului deontologic al jurnalistului din Republica Moldova și bunele practici jurnalistice care prevăd că profesioniștii media nu au dreptul să fotografieze sau să filmeze copiii fără permisiunea părinților, tutorelui sau a altui reprezentant legal.

20. În comunicările cu mass-media, angajații instituțiilor de învățămînt preuniversitar nu vor admite sub nicio formă limbaj discriminatoriu la adresa copiilor sau a părinților acestora în funcție de etnie, religie, stare socială, dizabilitate etc.

21. În cazul în care situația cu conotație negativă vizează familia sau copii de alte etnii decât cea majoritară, nu va fi specificată etnia, pentru a evita riscul discriminării pe criterii etnice.

22. Accentul va fi pus pe modalitățile prin care instituțiile de învățămînt își propun să prevină și să combată situațiile cu conotație negativă și, eventual, pe cauzele fenomenului.

23. Nu se va admite sub nicio formă utilizarea termenilor denigratori în raport cu copiii sau cu părinții acestora.

24. În comunicarea cu mass-media, vor fi utilizați termeni neutri care denotă respect și încurajează dezvoltarea și independența copiilor – „copil”, „adolescent”, „tînăr”, „elev”. Nu se va utiliza termenul „minor” ca sinonim al cuvîntului „copil”.

Anexă la Regulamentul privind comunicarea între instituțiile de învățământ și mass-media în cazurile care se referă la copii

I. Formule de comunicare în discuțiile cu reprezentanții mass-media:

- "În toate acțiunile noastre ne ghidăm, în mod proritar de interesul superior al copilului";
- "Înțelegem interesul mass-media pentru acest subiect";
- "Vom face tot posibilul să vă oferim o informație corectă și obiectivă";
- "Vom reveni cu detalii de îndată ce cazul va fi soluționat";
- "Pentru a nu dăuna copilului ne abținem de la comentarii";
- "Sîntem interesați ca acest caz să fie soluționat în interesul copilului".

II. Studii de caz:

1. Reprezentanții mass-media solicită reacția directorului instituției de învățământ și a cadrelor didactice vizavi de cazul unei eleve care a rămas însărcinată.

Cum reacționăm?

Chiar dacă jurnalistul cunoaște deja datele personale ale elevei, vom evita să menționăm orice detaliu care ar putea duce la identificarea acesteia (inițialele, clasa în care învață, vîrsta, numele părinților, alte detalii relevante). Profesioniștii trebuie să dea dovadă de prudență maximă cînd furnizează detalii despre orice victimă și să se limiteze la cele strict necesare, astfel ca să evite situațiile cînd victima ar putea fi traumatizată.

Mesajul de bază – potrivit legislației în vigoare, contactul sexual săvîrșit cu o persoană care nu a atins majoratul este o crimă, iar organele de drept trebuie să intervină în acest caz. Se va pune accentul pe acțiunile instituției de învățământ în domeniul educației sexuale a tinerei generații și pe măsurile cu caracter instructiv ce țin de prevenirea și combaterea tuturor formelor de violență.

Se vor evita etichetările de orice gen și comentariile ironice la adresa familiei adolescentei.

2. Reprezentanții mass-media solicită un interviu cu un copil care a fost abuzat sexual de un alt copil din localitate.

Cum reacționăm?

În acest caz urmează să protejăm identitatea ambilor copii – atît victima, cît și presupusul autor al actului de abuz. Vîrsta copiilor, clasa în care aceștia învață, numele sau inițialele copiilor și ale părinților acestora nu vor fi divulgate nici în timpul interviului, nici în cadrul comunicării neformale cu jurnaliștii. Vom atenționa jurnaliștii că nu pot realiza interviul în lipsa unui acord în scris al reprezentanților legali ai copiilor. Totodată, vom sugera jurnaliștilor să renunțe la

interviurile cu copiii pentru a nu-i revictimiza și traumatiza. Ne vom abține de la comentarii tendențioase la adresa victimei sau agresorului sau la adresa părinților acestora.

Mesajul de bază se va axa pe felul cum a reacționat instituția de învățămînt la soluționarea acestui caz și care sînt măsurile de prevenire a cazurilor de violență.

3. Reprezentanții mass-media solicită detalii referitor la cazul unui copil care a încercat să se sinucidă.

Cum reacționăm?

Vom atenționa reprezentanți mass-media că prezentarea detaliată a cazurilor de suicid contravin bunelor practici ale jurnalismului și prevederilor deontologice. Ca și în celelalte cazuri, nu vom prezenta datele personale ale copiilor și rudelor acestora.

Mesajele vor fi formulate astfel încât să nu genereze panică, să nu jignească demnitatea copilului și să ducă la stigmatizarea și discriminarea lui.

În discuția cu reprezentanții mass-media vom analiza cauzele și alte aspect sociale ale fenomenului suicidal, fără a ne referi la un caz concret. Toate faptele trebuie prezentate echilibrat și toți cei implicați trebuie să fie tratați corect.